

Bezoekadres
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

Postadres
Postbus 1400
7500 BK Enschede

Contact
053 4876 65 43

Kvk nummer
08195873

Aan de gemeenteraden van de aan SamenTwente deelnemende gemeenten

Betreft

Reactie op
zienswijzen Ontwerp
Strategisch
Programma
SamenTwente

Dagtekening

Enschede,
11 februari 2026

Ons kenmerk

2026-000014

Uw kenmerk

-

Geachte raadsleden,

Met onze brief van 12 november 2025 ontving u het Ontwerp Strategisch Programma SamenTwente “Met richting en ruimte naar 2030”. Wij hebben u gevraagd om hier uiterlijk 30 januari 2026 uw zienswijze op te geven. We hebben toegezegd u te informeren over onze reactie op de ingediende zienswijzen voordat het Strategisch Programma op 4 maart 2026 wordt vastgesteld in het algemeen bestuur. Dat doen we hierbij. U leest hieronder meer over de ingediende zienswijzen en onze reactie hierop.

Algemeen

Alle veertien gemeenteraden hebben het ontwerp Strategisch Programma besproken. Negen raden hebben aangegeven geen zienswijze in te dienen. Vijf raden dienden wel een inhoudelijke zienswijze in. Wij danken u allen voor uw reacties. Alle zienswijzen zijn voorzien van een reactie. Deze staan in bijlage 1 en worden met alle raden gedeeld. Hieronder leest u de belangrijkste thema's uit de zienswijzen. Ook leest u dat wij de inhoud van het Strategisch Programma aanscherpen op uw zienswijzen en het algemeen bestuur vragen deze aangepaste versie vast te stellen. De aanpassingen zijn tekstueel aanscherpingen die de gewenste aandacht voor governance versterken en onze samenwerking het snijvlak van zorg en veiligheid beter toe te lichten.

Governance, mandaat en rollen

Een aantal raden vraagt om duidelijke spelregels over de rollen, taken en het mandaat van SamenTwente. Wij benadrukken dat wij alleen taken uitvoeren die aan ons zijn opgedragen. Dat doen we efficiënt en aanvullend op wat lokaal al gebeurt. In het programma benoemen we dat we verschillende rollen hebben en dat we hierover vooraf heldere afspraken willen maken. Het Strategisch Programma is niet de plek om governance vast te leggen; wél benadrukken we het belang daarvan. In de definitieve versie formuleren we dit scherper en dat we dit doen binnen de bestaande kaders.

Financiële kaders

Raden vragen om zekerheid dat basistaken geborgd blijven en dat extra middelen alleen na besluitvorming worden gevraagd. Wij geven aan dat het Strategisch Programma binnen het bestaande financiële kader wordt uitgevoerd en er geen extra gemeentelijke bijdrage nodig is. We erkennen ook dat er wél ruimte moet zijn voor ontwikkeling en innovatie. Daarom schrijven we dat als de jaarrekening 2025 positief uitvalt het Algemeen Bestuur kan besluiten dit eenmalig toe te voegen aan een nieuwe

ontwikkelreserve. Zo blijven we binnen de kaders én creëren we ruimte voor vernieuwing. Bij wijzigingen in de begroting die de inwonerbijdrage beïnvloeden (bijvoorbeeld door nieuwe taken) volgen we de gebruikelijke procedure, inclusief het opvragen van zienswijzen bij de raden. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg doorloopt dit traject nu.

Jeugd en veiligheid

Eén raad benadrukt het belang van regionale samenwerking op jeugdzorg. Wij verwijzen naar de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, die al op inhoud door het AB is vastgesteld. Ook wordt gevraagd naar onze rol op het snijvlak van zorg en veiligheid. Wij verwachten dat opgavegericht werken helpt om beleidsdoelen ook op dit terrein integraler op te pakken. Dit werken we verder uit in de jaarplannen. In de definitieve versie van het programma staat dat SamenTwente samenwerkt met veiligheidspartners en dat we deze samenwerking verder willen versterken.

Monitoring en informatie

Eén raad vraagt om meer concrete doelen en meetbare indicatoren. Wij geven aan dat het Strategisch Programma de hoofdlijnen beschrijft. Verdere uitwerking volgt in de jaarplannen. Gemeenteraden blijven via de planning- en controlcyclus inzicht houden in de voortgang, onder andere via de begroting met het organisatiejaarplan. De komende jaren werken we verder aan het concreet maken van ambities en de bijbehorende monitoring. In de komende bestuursperiode kunt u ook verwachten dat SamenTwente jaarlijks een informatieve raadsbijeenkomst organiseert waarin de realisatie van het Strategisch Programma aan de orde komt. Daarnaast ontvangt u, als daar aanleiding toe is, informatiebrieven.

Vervolg

De definitieve versie van het Strategisch Programma wordt, samen met de door u ingediende zienswijzen en onze reactie hierop, ter besluitvorming voorgelegd aan ons algemeen bestuur. Besluitvorming is voorzien in de vergadering van 4 maart 2026. Nadien zullen wij u informeren over de besluitvorming en ontvangt u eveneens ons definitieve Strategisch Programma SamenTwente: met richting en ruimte naar 2030.

Tot slot

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Dagelijks bestuur,

secretaris,

K. Leferink

voorzitter,

H. Berning

Bijlage 1: Ingediende zienswijzen op het Ontwerp Strategisch Programma SamenTwente en reactie van het DB hierop.

Zienswijzen op Strategisch programma SamenTwente

Vastgesteld in het DB op 11 februari 2026

In onze gemeenschappelijke regeling staat dat SamenTwente **een Strategisch Programma** heeft en dat de raden de gelegenheid krijgen om voor vaststelling ervan door het AB, de gelegenheid krijgen om een zienswijze in te dienen. Met onze brief van 12 november 2025 zijn de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 30 januari 2026 de zienswijzen kenbaar te maken op het ontwerp Strategisch Programma SamenTwente: met richting en ruimte naar 2030.

Het definitieve Strategisch Programma wordt, samen met de zienswijzen en de reactie van het DB, ter besluitvorming voorgelegd aan het AB op 4 maart 2026.

Het DB bedankt alle gemeenteraden voor hun reacties. Hieronder gaat het dagelijks bestuur in op de individuele zienswijzen van de gemeenten.

Gemeente	Zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Almelo	De raad van Almelo wenst geen zienswijze in te dienen	
Borne	De raad van Borne wenst geen zienswijze in te dienen	
Dinkelland	De raad van Dinkelland wenst geen zienswijze in te dienen	
Enschede	Besluit 26/01: - Om de effectiviteit en duurzaamheid van intergemeentelijke samenwerking te vergroten, wordt expliciet ingezet op het versterken van goede governance binnen gezamenlijke projecten, programma's en samenwerkingsverbanden. Samen Twente en gemeenten werken daarbij samen op basis van heldere rollen, verantwoordelijkheden en besluitvormingsstructuren, gericht op het realiseren van gemeenschappelijke doelen. Goede governance is noodzakelijk en vormt het fundament voor: - ethisch, transparant en verantwoord bestuur; duidelijke afspraken over eigenaarschap, mandaat en toezicht; - zorgvuldige en navolgbare besluitvorming; - heldere verantwoording aan betrokken bestuurders, organisaties en andere belanghebbenden. <u>Toelichting:</u> - Er zijn governance problemen binnen de intergemeentelijke samenwerking in Twente, waardoor meerdere projecten en	Goede governance doet ertoe, zoals ook in de inleiding van het Strategisch Programma benoemd is: <i>"We voeren taken uit voor gemeenten en vervullen soms ook beleidsvoorbereidende en -ontwikkende rollen. Vanuit transparantie en de wens om effectiever samen te werken, maken we aan de voorkant heldere afspraken over rolverdeling tussen SamenTwente en de 14 gemeenten. We spreken verwachtingen naar elkaar uit."</i> In het Strategisch Programma maken we de keuze om de opgaven centraal te stellen. Daarmee kan SamenTwente samen met gemeenten optimaal aansluiten bij de maatschappelijke opgaven van deze tijd. Dit Strategisch Programma zien wij daarom niet als de plek om die governance vast te leggen. Maar we benoemen wél dát het belangrijk is daar steeds aan de voorkant goede afspraken over te maken. Daarom verwoorden we dit in de definitieve versie van het programma nog iets scherper, waarbij we de kaders in de komende jaren in samenspraak met gemeenten zullen gaan uitkristalliseren. De versterking van regionale samenwerking tussen gemeenten op gebied van jeugdzorg is geen expliciet onderdeel van het Strategisch

	andere samenwerkingsverbanden van Samen Twente voortijdig stoppen. • Kwetsbare kinderen, gezinnen en andere inwoners profiteren hierdoor onvoldoende van de uitkomsten projecten en samenwerkingsverbanden. • Er gaat veel tijd verloren voor medewerkers van Samen Twente en ketenpartners, wanneer projecten en samenwerkingsverbanden voortijdig eindigen. 2. De regionale samenwerking tussen gemeenten in Twente wordt versterkt bij de inkoop van (hoog specialistische) jeugdzorg. Om dit te bereiken is het van belang dat de ambtelijke capaciteit binnen het OZJT versterkt wordt. <u>Toelichting:</u> • Op 7 oktober 2025 is de wet: Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg aangenomen. • De wet moet ervoor zorgen dat (hoog)specialistische jeugdzorg beter beschikbaar komt voor kinderen en gezinnen die deze zorg nodig hebben en verplicht gemeenten om regionaal samen te werken bij de inkoop hiervan. • Regionale samenwerking zorgt voor een hogere efficiëntie en bespaart administratie bij gemeenten en jeugdhulpaanbieders. Hierdoor blijft er meer tijd over voor de daadwerkelijke zorg aan kinderen en gezinnen.	Programma. Dit is al regionaal opgepakt. In de kerntakendiscussie van SamenTwente heeft het algemeen bestuur het onderwerp “Jeugd” een prioritair thema genoemd en gevraagd om hier een agenda op te maken. Daarom is de Prioritaire Agenda Jeugdzorg gemaakt, die op 14 januari 2026 op inhoud is vastgesteld door het algemeen bestuur van SamenTwente. Daarbij is het voornemen uitgesproken om hier extra incidentele financiering voor te vragen van de gemeenten. De structurele financieringsvraag wordt nog verder uitgewerkt en komt later dit jaar terug op de bestuurlijke tafel, waarbij ook aandacht is voor monitoring. De prioritaire agenda heeft als doel om gezamenlijk de hoogste prioriteit te geven aan het oplossen van urgente en belangrijke maatschappelijke knelpunten die we zien in de (hoog)specialistische jeugdzorg.
Haaksbergen	De raad van Haaksbergen wenst geen zienswijzen in te brengen	
Hellendoorn	Verduidelijk de rol en positie van SamenTwente in het Strategisch Programma in het snijvlak van zorg en veiligheid, en versterk daarmee het integraal aanpakken van de beleidsdoelen.	De beweging naar opgavegericht werken gaat ons helpen om (ook) op snijvlak van zorg en veiligheid meer integraal de beleidsdoelen aan te pakken. Door juist over de grenzen van afdelingen en organisaties heen te kijken naar de gezamenlijke opgaven, zullen we (nog) meer impact kunnen maken. Daarbij werken we ook samen met de ‘veiligheidspartijen’. Dit zal vervolgens verder uitgewerkt worden in meer concrete ambities in jaarplannen van SamenTwente. We starten in 2026 met 5 inhoudelijke opgaven, waarvan zich er 2 op het snijvlak van zorg en veiligheid bevinden, te weten:

		1. Het onderzoeken van de mogelijkheden om onze meldpunten meer samen te laten werken. 2. Het onderzoeken van een alliantie ouderenmishandeling. Wij zullen het Strategisch Programma op dit punt aanscherpen.
Hengelo	De raad van Hengelo wenst geen zienswijze in te dienen.	
Hof van Twente	Wij onderschrijven de hoofdlijnen zoals verwoord in het Strategisch programma: versterking van preventie, vroegsignalering en datagedreven werken en waarderen de inzet op synergie tussen GGD, VTT en OZJT. Tegelijkertijd vragen wij aandacht en aanpassing op de volgende punten: 1. Duidelijke afbakening m.b.t. taken en mandaat • Wij verzoeken SamenTwente om in het definitieve strategisch programma expliciet te benoemen welke ambities binnen bestaande basistaken passen en welke ambities (potentieel) buiten de GR vallen en daarom als maatwerk/ plustaken moeten worden aangeboden (met voorstel voor bestuurlijke besluitvorming). 2. Beleidsregie vs advies: heldere spelregels. • Voordat SamenTwente zich positioneert als richtinggever voor beleidskeuzes van gemeenten, vragen wij: a. Een duidelijke definitie wanneer SamenTwente optreedt als adviseur en wanneer als (voorwaardenscheppende) regisseur. b. Een bestuurlijke toets: voorstellen waarbij SamenTwente richting geeft aan gemeentelijk beleid dienen vooraf te worden goedgekeurd door deelnemende colleges/algemeen bestuur. (art. 3.2.1 spreekt over adviseren en (boven)regionale beleidsontwikkeling; dat laatste mag niet worden verward met het ontlenen van zelfstandig mandaat). 3. Nieuwe thema's buiten basistaken (wonen, leefomgeving, sociale cohesie, digitale inclusie) • Voor ambities die impliciet raakvlakken hebben met wonen, ruimtelijke inrichting of andere gemeentelijke taken (zoals het versterken van de leefomgeving), verzoekt de raad om:	Het DB is blij met de waardering van de raad voor de hoofdlijnen van het programma. <u>Helderheid over bevoegdheid:</u> Als SamenTwente kunnen (en willen) we alleen dat doen wat past binnen de aan ons opgedragen taken. Onze taken voeren we zo goed en efficiënt mogelijk uit, aansluitend op of aanvullend op wat bijvoorbeeld al lokaal gebeurt. Dat betekent ook dat in de uitwerking van initiatieven we altijd kritisch zullen kijken wat er binnen onze bevoegdheden ligt en wat niet. Vanuit onze expertise kunnen we wel agenderen. Dat wordt ook van ons verwacht. Als we kansen zien, die niet binnen onze taken en bevoegdheden vallen, zullen we dit agenderen op de juiste (bestuurlijke) tafel. Wij zijn het met u eens dat <u>helderheid in rollen</u> belangrijk is voor de uitvoering van taken, zoals ook in de inleiding van het Strategisch Programma door ons benoemd is; <i>"We voeren taken uit voor gemeenten en vervullen soms ook beleidsvoorbereidende en -ontwikkende rollen. Vanuit transparantie en de wens om effectiever samen te werken, maken we aan de voorkant heldere afspraken over rolverdeling tussen SamenTwente en de 14 gemeenten. We spreken verwachtingen naar elkaar uit."</i> In het Strategisch Programma maken we de keuze om de opgaven centraal te stellen. Dit Strategisch Programma zien wij daarom niet als de plek om die governance vast te leggen. Maar we benoemen wél dát het belangrijk is daar steeds aan de voorkant goede afspraken over te maken. Daarom verwoorden we dit in de definitieve versie van het programma nog iets scherper, waarbij de kaders in de komende jaren in samenspraak zullen gaan uitkristalliseren. <u>Borging van financiën en capaciteit</u> In de kerntakendiscussie hebben wij al inzicht gegeven in de taken van SamenTwente en de bijbehorende financiering. Wij blijven erop toezien dat onze basistaken, de benodigde uitvoeringscapaciteit en de

	a. Per initiatief een impact- en mandaattoets: welke rol wil SamenTwente vervullen (ondersteunend, uitvoerend, coördinerend) en welke bestuurlijke goedkeuring is vereist? b. Financiële en capaciteitsparagraaf: hoe worden basistaken gewaarborgd wanneer middelen naar deze thema's gaan?	financiering daarvan structureel geborgd is. Deze structurele borging is zichtbaar in onze planning- en controlcyclus. Via deze cyclus geven wij doorlopend inzicht in de uitvoering van onze taken. Dit doen wij zo vroeg mogelijk in het proces, onder andere door het delen van de Ontwikkelingenbrief en de begrotingskaders. Voor het algemeen bestuur en de gemeenteraden wordt via deze cyclus inzichtelijk welke ambities SamenTwente heeft, welke middelen daarvoor worden ingezet en in hoeverre deze ambities worden gerealiseerd. Ook de monitoring van de voortgang van de ambities uit het Strategisch Programma wordt via de planning- en controlcyclus inzichtelijk gemaakt. Bij zowel het vaststellen als het wijzigen van de begroting, wanneer dit gevolgen heeft voor de inwonerbijdrage (bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe taken), volgen wij de vastgestelde procedures. Dit omvat onder andere het vragen van een zienswijze aan de gemeenteraden. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg maakt onderdeel uit van dit proces.
Losser	De raad van Losser wenst geen zienswijze in te dienen	
Oldenzaal	De raad van Oldenzaal wenst geen zienswijze in te dienen	
Rijssen-Holtén	a. Per ambitie een explicietere uitwerking van de basistaak van Samen Twente en meerwaarde daarvan in relatie tot wat lokaal wordt georganiseerd; b. Daarmee een scherpere afbakening van regionale taken ten opzichte van gemeentelijke verantwoordelijkheden, om taakverzwaring en dubblures te voorkomen; c. Het opnemen van concrete doelen en meetbare indicatoren passend bij de ambities.	Het Strategisch Programma is een document waarin wij op hoofdlijnen onze inhoudelijke ambities voor de komende vier jaar hebben geformuleerd. Zoals ook toegelicht in uw vergadering, is het gesprek over welke taken SamenTwente uitvoert en wat de grondslag daarvan is, gevoerd in de kerntakendiscussie. Deze discussie vormt het fundament onder ons handelen en wordt in het Strategisch Programma niet opnieuw gevoerd. Het Strategisch Programma is ook bedoeld om de samenwerking binnen SamenTwente te versterken. Dit doen wij door opgavegericht te werken en onze inzet te benaderen vanuit de levensthema's <i>meedoen</i>, <i>opgroeien</i> en <i>ouder worden</i>. Daarbij hebben wij expliciet aandacht voor wat wij binnen SamenTwente (nog) beter kunnen doen, zodat inwoners van Twente gezond, veilig en vitaal kunnen meedoen, opgroeien en ouder worden. SamenTwente voert taken zo goed en efficiënt mogelijk uit, in aansluiting op of als aanvulling op wat lokaal al gebeurt. In de uitwerking van initiatieven beoordelen wij steeds kritisch wat binnen onze taken en bevoegdheden valt en wat niet. Wij zullen dit ook actief en blijvend

		agenderen zodat daar geen misverstanden over kunnen ontstaan. Vanuit onze expertise hebben wij daarnaast een signalerende en agenderende rol. Wanneer wij kansen zien die buiten onze taken of bevoegdheden liggen, brengen wij deze onder de aandacht aan de daarvoor geëigende (bestuurlijke) tafels. In het Strategisch Programma geven wij aan dat de verdere uitwerking plaatsvindt in jaarplannen. Het programma richt zich nadrukkelijk op de hoofdlijnen. Na vaststelling van het Strategisch Programma blijft de uitvoering voor de gemeenteraden inzichtelijk. Via de planning- en controlcyclus kunnen de raden de voortgang volgen, onder andere via de begroting en het organisatiejaarplan. Daarin geven wij nadere invulling aan het concretiseren van onze ambities in doelen en activiteiten en aan de monitoring daarvan. Daarmee blijft de uitvoering zichtbaar voor de raden. Het Strategisch Programma is ook ons eerste meerjarige beleidsprogramma. Een belangrijk uitgangspunt daarin is het opgabegericht werken. Dit is voor ons een nieuwe manier van werken, waarin wij ons de komende periode verder zullen ontwikkelen. Het formuleren van concrete doelen en meetbare indicatoren is een belangrijk onderdeel van deze ontwikkeling. Wij willen hierin groeien, met de erkenning dat dit niet in één keer of één jaar volledig kan worden gerealiseerd. Omdat wij opgabegericht willen werken, waarbij kortcyclisch werken én samen leren een werkwijze wordt, is het niet altijd mogelijk om voor alle thema's een jaar vooruit concrete activiteiten vast te leggen. Het vaststellen en verder concretiseren van opgaven volgt uit maatschappelijke ontwikkelingen en uit de opbrengsten van de opgaven die in het voorgaande jaar zijn opgepakt.
Tubbergen	De gemeenteraad van Tubbergen wil in het strategische programma een benadrukking zien op het financiële kader. Waarbij het financiële kader expliciet leidend is bij de uitwerking in jaarplannen en begrotingen. Eventuele nieuwe of gewijzigde activiteiten worden uitsluitend binnen het bestaande financiële kader opgevangen. Er wordt geen aanspraak gemaakt op aanvullende middelen, tenzij na expliciete besluitvorming door de raden.	De uitvoering van het vierjarig Strategisch Programma vindt plaats binnen het bestaande financiële kader. Hiervoor vragen wij geen extra bijdrage van de gemeenten. Tegelijkertijd is het van belang dat er ruimte blijft voor transitie, ontwikkeling en innovatie in onze aanpak van maatschappelijke opgaven. Dit is nodig om nieuwe werkwijzen, methoden en samenwerkingsvormen te kunnen verkennen en ondersteunen. Indien de jaarrekening 2025 een positief resultaat laat zien, kan door het algemeen bestuur met een goede onderbouwing besloten worden dit resultaat eenmalig toe te voegen aan een nog in te

		richten ontwikkelreserve. Op deze manier blijven wij binnen de financiële kaders en ontstaat er tegelijkertijd ruimte voor vernieuwing. In de kerntakendiscussie hebben wij toegelicht wat de kerntaken van SamenTwente zijn en hoe deze worden gefinancierd. Via de planning- en controlcyclus geven wij doorlopend inzicht in de uitvoering van deze taken, onder andere via de Ontwikkelingenbrief en de begrotingskaders. Daarmee wordt voor het algemeen bestuur en de gemeenteraden inzichtelijk welke ambities wij hebben, welke middelen daarvoor worden ingezet en in hoeverre deze ambities worden gerealiseerd. Ook de voortgang van het Strategisch Programma wordt via deze cyclus gemonitord. Wanneer de begroting wordt vastgesteld of gewijzigd en dit gevolgen heeft voor de inwonerbijdrage, bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe taken, volgen wij de vastgestelde procedures. Dit omvat onder andere het vragen van een zienswijze aan de gemeenteraden. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg doorloopt momenteel dit proces.
Twenterand	De raad van Twenterand wenst geen zienswijze in te dienen	Bedankt voor uw reactie.
Wierden	De raad van Wierden wenst geen zienswijze in te dienen	Bedankt voor uw reactie.